

Tiskovni ured

NADBISKUPOVA HOMILIJA NA MISI PRIGODOM TREĆEG
BISKUPIJSKOG SPOMENHODOČAŠĆA U VUKOVAR I 150.

OBLJETNICE ZAGREBAČKE METROPOLIJE

(Vukovar, 26. listopada 2002.)

Misna čitanja: 2 Kor 5,17-21; Lk 23,33-49

1. Znakovito je što je dijecezanski biskup đakovački i srijemski mons. Marin Srakić izabrao Vukovar za ovo slavlje. Danas Đakovačka i Srijemska biskupija slavi 150. obljetnicu Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine. Stoga smo ovdje okupljeni mi, biskupi naše Metropolije, zajedno s nazočnim svećenicima i vjernicima. Danas smo hodočasnici u Vukovar – grad koji će ostati zabilježen u hrvatskoj povijesti. Ovo je grad hrvatske slobode, koji se ne smije zaboraviti.

U ovom slavlju želimo se poput Grka približiti apostolu Filipu iz Betsaide galilejske s molbom: Htjeli bismo vidjeti Isusa (Iv 12, 21). Papa Ivan Pavao II. u pismu Ulaskom u novo tisućljeće, ovako komentira molbu nekih Grka upućenu Filipu: »Poput tih hodočasnika prije dvije tisuće godina ljudi našega vremena, možda ne uvijek svjesno, traže od današnjih vjernika ne samo da govore o Kristu, već da im ga na određeni način učine vidljivim«. I zaključuje: »A nije li možda zadaća Crkve odražavati Kristovo svjetlo u svakomu povijesnom razdoblju, učiniti da njegovo lice zasja i pred naraštajima novoga tisućljeća?«

Svatko od nas u svom svakidašnjem životu susreće ljude koji na različite načine traže Isusa. Naime, svaki čovjek, bez obzira je li toga svjestan ili nije, želi li to ili ne želi, Krista treba jer ne može živjeti bez Njega. Stoga smo svi pozvani Krista učiniti vidljivim, ne samo riječima nego u prvom redu svjedočkim životom.

2. Danas, ovdje u Vukovaru, želimo promatrati Isusa koji šuti. Evanđelisti govore o Isusovoj šutnji u različitim razdobljima njegova života, a osobito u vrijeme Muke. U najtežoj agoniji, prije nego što će izdahnuti na križu, iako je više puta bio izazvan pitanjima i primjedbama svojih neprijatelja, Isus ostaje uronjen u šutnju.

Kakvo je značenje te šutnje u agoniji križa? Je li to samo šutnja usana koje pred gorčinom ostaju nijeme ili možda šutnja srca zatvorenoga u tjeskobu i očaj? Ne, ovo se posljednje ne može odnositi na Gospodina Isusa. Njegova šutnja je molitva, to je tišina koja poput nekoga blagog ozračja obavija i štiti Isusov razgovor ljubavi s Ocem. Za Isusa, samoća nije zastrašujuća, ni kad je sam i napušten, štoviše, ni kad je izopćen i odbačen od ljudi. On ostaje u nepoljuljanom zajedništvu s Bogom, zajedništvu koje ostvaruje izvanredno bogatstvo misli, želja, težnji i čuvstava.

Željeli bismo i sami uroniti u ovu Isusovu molitvenu šutnju na križu. Stoga se pitamo: što li je Sin rekao Ocu u posljednjim trenutcima svoga života? Možda je to bila samo jedna jedina rečenica, kratka, izgovorena samo srcem: Neka bude volja tvoja! Kad su ga apostoli, pozvani da bdiju s njime, u Maslinskom vrtu ostavili samoga i pozaspali, upravo je ovako molio: Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude! (Lk 22,42). Isusova šutnja u susretu sa smrću na križu sva

Tiskovni ured

je prožeta ovom molitvom, koja tu dostiže svoje savršeno ispunjenje. A sve se to događa u nazočnosti njegove Majke Marije, koja stajaše podno križa (usp. Iv 19,25).

Evandelisti koji nam govore o Isusovoj šutnji, podsjećaju nas i na neke njegove riječi izgovorene s križa. Te riječi izranjaju iz njegove molitvene šutnje. One su zapravo izraz onih dubokih osjećaja koji su ispunjali Isusov intimni razgovor s Ocem. One su, dakle, izraz njegove unutarnje molitve. Tako, ono što bijaše »tajnom«, zatvoreno u Kristovu srcu, postaje čovječanstvu jedinstvenim bogatstvom. Izrečeno usnama Raspetoga, »razotkriva« osjećaje njegova srca. Duboki sadržaj toga razgovora razotkriva sliku Oca koji je bogat milosrđem: Oče, oprosti im, ne znaju što čine! (Lk 23,34).

3. Danas se u nas često čuju riječi: opraštanje, pomirenje, oproštenje. Neki ih olako izgovaraju, misleći pritom dakako na druge. Vukovar je grad u kojem te riječi zvuče ozbiljno. Upirući pogled u Isusa koji raspet na križu šuti, razmišljamo o oproštenju i promjeni srca.

O kakvom je oproštenju riječ? Kakvo to odrješenje može dati čovjek? Može li itko od nas živih, koji još hodimo ovom zemljom, učiniti da više ne bude onoga što je bilo, ili ukloniti to kao da nikada nije ni postojalo? Nijedan čovjek ne može izbrisati ono što se dogodilo. Nitko ne može popraviti prošlost.

Ljudsko opraštanje uglavnom seže najdalje do primirja. Ono se pak sastoji u tome da izvana djelujemo kao da počinjena djela više ne postoje, kao da se ništa nije dogodilo. Radi se zapravo o nekoj vrsti zaborava. A zaborav može značiti i podcjenjivanje; jer onomu koji je sagriješio protiv

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

Boga i ljudi ostavlja teret krivnje, a onomu koji se sjeća zla to izaziva bol zbog neispravljene nepravde.

Zaboraviti, najviše je što čovjek može učiniti. Ali, zaboravljajući krvnika, zaboravlja se i žrtva, osobito ako više nije na životu. Čak i kad je žrtva prije smrti oprostila zločincu nanese joj zlo, kad je iz svojega srca izbacila svaku mržnju, krvnikova savjest, ako se nije pomirio s Bogom, nije oslobođena počinjenoga zla. Čovjek – sam po sebi bez Božje pomoći – ne može oprostiti grijeh drugomu čovjeku.

Iz ovoga se sastoji nepremostiva dubina zla. Može se vratiti neki predmet ili imovina, kuća se može popraviti, novac se može vratiti, ali se uništeni čovjekov život ne može vratiti, ne može se vratiti nevinost. Oproštenje, u punom smislu te riječi, nije u čovjekovoj moći. Bog jedini oprašta grijehe.

4. Pravo oproštenje nije ništa drugo nego uskrsnuće od mrtvih. Samo je Bog uskrsnuo od mrtvih. Jamstvo i zalog uskrsnuća daje nebeski Otac u svome jedinorođenom Sinu, Isusu Kristu, koji je umro na križu i kojega je Bog uskrisio treći dan (usp. Dj 10,40).

Isus, jedinorođeni i ljubljani Sin, na križu moli za oproštenje koje dati može jedino Otac. Isus je na križu ovako molio za svoje progonitelje: Oče, oprostite im, ne znaju što čine (Lk 23,34). Dar opraštanja i pomirenja dolazi po uskrsnom Sinu, našem Gospodinu. No Uskrsli nosi i čuva znakove Muke. Uskrsnuće, naime, ne znači i zaboravljanje Muke. Sinovljeve rane više nisu znak osude onima koji su ih nanijeli. Te rane postaju znakom ozdravljenja i spasenja. Može ih se dotaknuti. One su izvor milosti i pouzdanja. Isus pokazuje Tomi svoje probodene ruke. A sveti Ivan,

Tiskovni ured

evanđelist, bilježi: jedan od vojnika kopljem mu probode bok i odmah poteče krv i voda (Iv 19,34), u kojima je izvor života, pomirenja i oprostjenja.

Samo Bog jedini oprašta grijeh, jer samo Bog spašava. Božje oprostjenje ne briše našu nesretnu povijest. Ono je otkupljuje. Bog nam je ponovno daruje svojim oprostjenjem, dopušta nam da je primimo skrušena srca. Ona više ne podliježe osudi, već otkupljenju; više nije napuštena, nego spašena.

Isus Krist posrednik je Novoga Saveza. On je Veliki svećenik Novoga Zavjeta. Budući da je Sin Božji, Isus veli za sebe: Sin Čovječji ima vlast na zemlji otpuštati grijeh (Mk 2,10). Isus može raspolagati Očevom vlašću služeći se milosrđem, jer samo Stvoritelj može biti i Otkupitelj. Isus tu božansku vlast i vrši. I ne samo to, nego snagom svoje božanske vlasti, on tu vlast daje i ljudima da je vrše u njegovo ime. Kristovi učenici primaju od Njega vlast i poslanje u Njegovo ime darivati oprostjenje grijeha, u Njegovo ime zazivati milosrđe od Oca nebeskoga.

5. Braćo i sestre, ovdje želim naglasiti i ovo: patnje žrtava, smrti žrtava, dio su Isusovih patnji. One su sakupljene u Božjem peharu kao suze Njegove djece. Bog ih po Isusu Kristu pretvara u blagoslov. Ispravno je misliti da su u otajstvu Božjem bezbrojne žrtve – koje je Isus sebi pridružio svojom Mukom – pridružene i oprostjenju koje Bog, bogat milosrđem, dariva. I zato danas molimo: neka dobri Bog blagoslovi nas i ovaj grad Vukovar po Isusovim mukama i po patnjama i nasilnoj smrti tolike naše braće i sestara. Neka taj blagoslov obilno siđe na ovu biskupiju Đakovačku i Srijemsku, našu domovinu Hrvatsku i cijelo čovječanstvo.

Tiskovni ured

Ako primamo milosrđe, to je zato jer i mi darujemo milosrđe prema milosti koja je darovana svakome ponaosob i prema pozivu koji smo primili da budemo svjedoci Božje ljubavi. Molim Boga da svi mi na svoj način uzmožemo biti, za sebe i za sve ljude, svjedoci i posrednici opraštanja i pomirenja. Ovdje se u ime Crkve obraćam svima kojima je na savjesti Vukovar. Bog, bogat milosrđem po Isusu Kristu raspetom i uskrsnulom, poziva vas na promjenu srca. On oprašta i spašava.

Crkva je pozvana da bude sakramentom opraštanja i pomirenja. Ona je »u Kristu kao sakrament ili znak i oruđe najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskog roda« (LG, 1). I mi danas upirući svoj pogled u Isusa na križu – koji šuti i moli za nas – molimo dar one povezanosti s Bogom i onoga mira koji odsijeva s Kristova lica, kako bismo Isusovo lice mogli prepoznati u braći i sestrama koje susrećemo. Amen.